

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Vincentii Brvni, Socie-tatis Iesv, Meditationes,
In Septem Praecipva Festa B. Virginis**

Bruno, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1598

Disc. I. De Communi XII. Apostolorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59989](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59989)

I N C O M -
M V N E A P O -
S T O L O R V M .
D I S C V R S V S I .
E V A N G E L I V M .

Matt. 9. 10.
Marc. 3. 6.
Luc. 6. 9.

CV M dies factus esset, I E-
 S V S vocavit ad se discipu-
 los suos quos voluit, & ele-
 git duodecim ex illis, & fecit ut
 essent duodecim cum illo, quos
 vocavit Apostolos, ut eos postea
 mitteret ad prædicandum, ut Si-
 monem quem mutato nomine
 vocavit Petrum, & Andream fra-
 trem eius, & Iacobum Zebedæi,
 & Ioannem fratrem dicti Iacobi,
 Philippum & Bartholomæum,
 Mathæum & Thomam, Iacobum
 Alphæi, & Simonem Cananæum,
 Iudam Iacobi, & Iudam Iscario-
 tem, qui postea eum tradidit.
 Et videns I E S V S turbas, mi-
 seri-

miseri cordia motus super illas,
 quia erant afflictæ, & iacebant si-
 cut oves non habentes pastorem,
 dixit ad discipulos suos. Messis
 multa, operarij autem pauci, &
 conuocatis ad se duodecim, cæpit
 eos mittere binos, & præcepit il-
 lis. Ite & prædicate, quia appro-
 pinquauit regnum cælorum, in-
 firmos sanate, mortuos resuscita-
 te, leprosos mundate, dæmones
 eijcite, gratis date quæ gratis ac-
 cepistis. Nolite possidere aurum
 vel argentum, nec pecuniam, nec
 quicquam per viam portate, non
 sacculum, nec virgam, nec panem,
 nec duas tunicas, quia operarius
 est dignus cibo suo. Ecce ego mit-
 to vos tanquam oves in medio
 luporum. Estote ergo prudentes
 sicut serpentes, & simplices sicut
 columbæ.

Vos amici mei eritis, si feceri-
 tis, quæ ego præcipio vobis. Iam
 non dico vos seruos, quia seruus
 nescit quid faciat dominus eius.
 Vos autem dixi amicos, quia om-

Ioan. 15.

324 DISCVRSVS DE
nia quæcunque audiui à Patre
meo nota feci. Non vos me ele-
gistis, sed ego elegi vos: & posui
vos, vt eatis, & fructum afferatis,
& fructus vester maneat, vt
quodcunque petieritis Patrem
in nomine meo, det vobis. Hæc
mando vobis, vt diligatis inui-
cem. Si mundus vos odit, scitote
quia me priorem vobis odio ha-
buit. Si de mundo fuissetis: mun-
dus quod suum erat diligeret:
qui verò de mundo non estis,
sed ego elegi vos de mundo, pro-
pterea odit vos mundus.

Matt. 29.
Mar. 16.

Denique IESVS, (post su-
am resurrectionem) apparens di-
scipulis suis dixit illis. Data est
mihi omnis potestas in cælo &
in terra. Ite ergo in vniuersum
orbem, & docete omnes gentes,
& prædicate Euangelium omni
creaturæ, baptizantes illos in no-
mine Patris, & Filij, & Spiritus
sancti, docetes eos seruare omnia
quæcunque præcepi vobis.

FIGV.

FIGURAE.

1. **I**ACOB Patriarcha habuit ^{Gen. 31.}
 filios duodecim Patriarchas, ^{Exod. 1.}
 à quibus descendit & originem tra-
 xit totus populus Dei.

2. Moyses elegit duodecim Prin- ^{Exod. 18.}
 cipes in duces totius populi Israhel, ^{Num. 1. 26.}
 dum in itinere essent in terram pro-
 missionis: atque hi Principes quoque
 erant illi qui cum suis tētorijs stabāt
 circū tabernaculū & arcā Domini.

3. Moyses misit duodecim explora- ^{Num. 13.}
 tores ad considerandam terrā pro-
 missionis, quam erat occupaturus.

4. Salomon constituit duodecim ^{3. Reg. 4.}
 praefectos populi Israhel, quorum
 officium erat domui regiae procura-
 re cibum.

PROPHETIAE.

PRO patribus tuis nati sunt tibi filij, ^{psal 44.}
 1. constituēs eos Principes super omnē
 terram.

2. In omnem terram exiit sonus eorū, ^{psal. 18.}
 & in fines orbis terrae verba eorum.

3. Constitui super vos speculatores, au- ^{ter. 16.}
 dite vocem tubae.

4. Su-

- Isa. 62. 4. Super muros tuos Hierusalem constitui custodes tota die & tota nocte, in perpetuum non tacebunt.
- Isa 12.
Naum, 1.
Rom. 10. 5. Quam pulchri super montes pedes annunciantis, & predicantis pacem annunciantis bona, predicantis salutem, dicentis, Sion regnabit Deus tuus.
- Isa. 60.
Ibid. 6. Qui sunt isti, qui ut nubes volant, & quasi columbae ad fenestras suas?
7. Mittam ex eis qui saluati fuerint ad gentes in mare, in Africam & Lydiam tenentes sagittam, in Italiam & Graeciam, ad insulas longè, & annuntiabunt gloriam meam gentibus.

CONSIDERATIONES.

- Pund. 1. 1. **S**ANCTISSIMVS rex & Prophetas Dauid, considerans excelsa Domini opera, speciatim creationem, gubernationem, & admirabilem stupendumque machinae mundi ordinem exclamauit in haec verba. *Quam magnificata sunt operata tua Domine; omnia in sapientia fecisti.* Magnam profecto sapientiam Deus demonstrauit in creatione caeli & terrae, illud tanta astrorum, signorumque caelestium, hanc verò plantarum & animalium varietate ornando. Deinde in creatione duorum clarissimorum mundi

mundi oculorum, magnorumque
 luminarium, Solis & Lunæ, ut lumē
 præberent omnibus terræ partibus,
 ac dies, aliaque anni tempora distin-
 guerent. Sed si magna fuit sapientia
 hunc mundum condere, non minor
 certe bonitas fuit illum gubernare;
 nam cum ipse solus solo voluntatis
 suæ nutu potuerit illum gubernare,
 sicut potuit creare, voluit tamen cre-
 aturis suis etiam, ad honorandum il-
 las, hanc potestatem cōmittere. Non
 satis fuit benignissimo Domino cō-
 municare illis suum esse, sed etiam
 vim & facultatem dare ut alijs com-
 municarent esse; ut cum aliquas ea-
 rum voluit esse causas effectrices, à
 quibus aliarum perfectio & admini-
 stratio penderet; atque ita similiores
 reddere suo conditori Deo. Quem-
 admodum experiētia teste videmus
 cælis, & particulatim planetis, signi-
 squæ cælestibus à Domino commu-
 nicatam vim influendi in hæc infe-
 riora, sæcundandi terram, efficiendi-
 que, ut arbores omnes, cæteræque
 plantæ temporibus statis opera ho-
 minis exultæ fructus suos produ-
 cant. Iam verò nō minus, sed magis
 admirabilem in sapientia & bonita-
 te de-

te demonstravit se Deus in fabrica & gubernatione Ecclesiæ, mundi noui; nec enim aliud Ecclesiæ est, quam mundus, non materialis sed spiritualis, non terrenus sed cælestis; in quo mundo pariter cælum est & terra, partes superiores & inferiores, hoc est, status & gradus, alij sublimiores, alij humiliores, alij perfectiores minus perfecti alij. In hac terra quoque reperiuntur diuersa animalia, alia munda, alia immunda, hoc est, boni & mali, iusti & peccatores. Sunt quoque in ea variæ plantæ & arbores, alia vtilis & frugifera, alia syluestres & infrugifera, de quibus scriptum est, eas excindendas & in ignem proijciendas. Ex alia parte, sicut Deus in hoc mundo materiali vtitur creaturis superioribus, hoc est, corporibus cælestibus, pro gubernatione & perfectione inferiorum; sic mundus hic spiritualis Ecclesiæ ab eo ornatus est suis cælis, stellisque & signis cælestibus, quorum opera, velut causarum secundarum, gubernat, promouet & dirigit animas fidelium, ut producant fructum vitæ & salutem consequantur. Quid verò aliud sunt hæ stellæ, nisi illæ de quibus

loquens Apostolus dixit. *Quosdam* 1. Cor. 12.
quidem posuit DEVS in Ecclesia, pri-
imum Apostolos, secundo Prophetas: ter-
tio Doctores, deinde virtutes, exinde gra-
tias curationum, opitulationes, guberna-
tiones, genera linguarum. Itaque Eccle-
 siæ prælati, prædicatores & pastores
 populi fidelis, sunt huius cæli spiri-
 tualis stellæ, in quo cælo super om-
 nes alios resplendent duo illa maxi-
 ma & lucidissima luminaria. Quo-
 rum primum est C H R I S T V S
 Dominus noster, qui est clarissimus
 ille Sol iustitiæ, illa vera lux, quæ il-
 luminat omnes homines: lux quæ
 non solum lucet in his partibus in-
 ferioribus Ecclesiæ, sed omne etiam
 lumen & vim alijs omnibus Eccle-
 siæ eiusdem stellis cõmunicat, imò
 etiã radios suos vsq; ad supernã Ec-
 cle się triumphantis Hierusalẽ porri-
 git, illuminatq; & inflãmat cælestes
 ciues & angelicos spiritus, qui tanto
 desiderio ardent contuendi gloriosã
 eius faciẽ. Deinde alterum luminare,
 quid aliud est præter Matrẽ illã bea-
 tissimã, quę genuit ipsum solem; illã
 purissimam Virginem, quam, scri *Cant. 6.*
 ptum est, pulchram esse, vt lunã; quæ
 ex abundantia lucis ab eodem sole
 com;

communicatæ, resplendet in nocte huius sæculi, velut refugium, mediatrix, & aduocata omnium peccatorum. Post hæc autem nobilissima luminaria, inter omnia astra, interque eos quos Dominus gubernandæ Ecclesiæ suæ præfecit, suosque cooperatores in opere humanæ salutis esse voluit, primum locum tenent sancti Apostoli, qui duodecim signorum cælestium instar resurgent in Ecclesia, suæque doctrinæ, miraculorum, viuorumque exemplorum influxu & luce, ex toto orbe terrarum vberimum retulerunt fructum, fidemque CHRISTI in toto mundo plantarunt & propagarunt. Hi quoque sunt duodecim illæ lucentes stellæ, quas sanctus ille Euangelista, in speciem coronæ impositas vidit capiti magnæ mulieris, quæ apparuit in cælo amicta Sole & Luna sub pedibus eius: nam hæc mulier aliud non designabat, nisi ipsam Ecclesiam sanctam, quæ in primis suis initijs mirabilibus horum duodecim Patrum operibus, velut à duodecim lucidissimis stellis fuit adornata & illustrata.

2. CIRCA hoc Apostolatus officium

ciuum

cium in Dei Ecclesia tam eximium
 & singulare, Primò consideranda
 est beatissimorum Apostolorum e-
 lectio. Secundò huius numeri my-
 stici significatio. Tertiò Apostolici
 officij dignitas. Quartò ampla eius
 potestas. Quintò fructus ex ea in mū-
 do consecutus. Et primo circa voca-
 tionem & electionem horum glo-
 riosorum Sanctorum considera, Fi-
 lium Dei, vt fortem illum armatum
 expugnaret, & è mundo extermina-
 ret, in quo tot iam sæculis regnarat,
 simulque vniuersum genus huma-
 num dura sua seruitute liberaret, nō
 è celo euocasse angelorum legiones,
 nec coegisse hominum exercitus, sed
 ex tot hominum milibus elegisse
 tantum duodecim. Et cum in orbe
 terrarum tot essent Reges, Principes,
 alijque viri illustres, tanta quoque
 doctorum, sapientum, & eloquen-
 tium hominum turba, nullum ta-
 men ex illis delegit æterna sapien-
 tia, sed homines pauperes, simplices,
 & indoctos, vt testatur Apostolus. *1. Cor. 1.*

*Videte, inquit, fratres vocationem ve-
 stram, quia non multi sapientes secundum
 carnem, non multi potentes, non multi no-
 biles; sed quæ stulta sunt mundi eligite*
 DEVS

*Luc. 11.
 Ioan. 12.*

DEVS vt confundat sapientes, & infir-
 ma mundi elegit DEVS vt confundat
 fortia; & ignobilia mundi, & contem-
 ptilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, vt ea
 quæ sunt destrueret. Erat mundus simi-
 lis magnæ statuæ, quam in somnis
 vidit Rex Nabucdonosor, cuius ca-
 put erat aureum, pectus cum brachijs
 argenteum, venter cum femoribus
 ex ære, tibiæ cum pedibus ferreæ.
 Quibus metallis significabatur di-
 gnitas, opes & potentia monarchia-
 rum & principatum, qui diuersis
 temporibus exstituri erant in mūdo.
 Deus verò deiecturus superbam illā
 statuam, nō immisit in eam de cælo
 aut sagittas, aut ignem; nec effecit vt
 in eam caderent montes, sed exiguū
 lapillum sine manibus hominū vo-
 luit è monte abscindi, quo percussi
 pedes vt fuerunt, totus iste colossus
 concidit, & in puluerē redactus est.
 Hic aut lapillus paulatim augescens
 creuit in montē ingentē, vt sua am-
 plitudine compleret totā terrā. Quid
 verò aliud fuit hic exiguus lapis, nisi
 CHRISTVS? de quo scriptum est,
 Petra aut CHRISTVS. qui natus sine
 opera hominis ex monte virginali,
 tunc percussit & demolitus est hanc
 statuam,

Dan. 1.

1. Cor. 10.

statuam, quando stultitia crucis, & ignominiosa morte pudescit mundi superbiā, humanā sapientiam stultā reddidit, & regna diaboli destruxit. Tuncque lapillus tam parvus & cōtemptus creuit, & totum mundū impleuit, quando hi discipuli sui pauperes ab opibus terrenis, sed diuites in fide, & cælestibus virtutibus, profanas aras cultumq; sacrilegum idolorum destruxerunt, & totum mundum gloria & fide Christi implerūt. Tunc huius mundi Princeps fuit eiectus foras, & CHRISTVS mansit Princeps & Dominus vniuersi, *Rex regum, & Dominus dominantium.* Secundum illud de eo prophetatum, *Dominabitur à mari vsq; ad mare, & à flumine vsq; ad terminos orbis terrarū.* Vbi vide, Deum non subiecisse suæ legi populos autoritate & potentia Principū, sed prædicatione paucorum & simplicium hominū Imperatores, Monarchas, & Reges mundi obedientiæ fidei Christianæ subdidisse. Similiter nec opera sapientū & magnorū oratorū vocasse suos pauperes piscatores, sed cōtra opera idiotarū piscatorū cōuertisse & ad se attraxisse sapientes Philosophos & Oratores mundi.

Sicut

Apoc 19.

Psal. 71.

Exod. 3.

Sicut quoque in veteri Testamento Deus ad frangendam Regis Pharaonis superbiam non immisit in eum leones, aut tigrides, aut armatas copias, sed exiguas muscas & ranunculas.

Judith. 13.

Similiter ad edomandam tyranni Holofernis arrogantiam, non usus est nisi opera imbecillis sexus, nempe foeminae Hebraeae.

Judic. 7.

Ad delendum item potentem & innumerabilem Madianitarum exercitum, non nisi paucorum hominum manu usus est, qui in manibus loco armorum aliud non habebant, nisi lagenas terreas in quibus erat accensa lapsa, & vnam tubam.

Eodem modo caelestis ille dux ad pudesfaciendam superbam huius mundi sapientiam misit homines contemptos, & instar agnorum mansuetos, ut contra ferocissimos lupos depugnarent ad eos conuertendos, & à lupis in agnos transformandos. Erant verè sancti Apostoli, ut vasa fictilia, debiles & contempti, sed pectora eorum ardenti salutis animarum zelo flagrabant.

Jerem. 6.

Erant item tubae, quae non solum perterruerunt inferni potestates, sed etiam ex omnibus terrae partibus sub vnum caput in vnam Ecclesiam populum

pulum Dei electum conuocarunt & congregarunt. Hæc gloria CHRI-
 STI est, & in huiusmodi electione
 personarum infinitam & admirabi-
 lem sapientiam suam demonstrauit.
 Quod fecit, vt agnoscerent se ad A-
 postolicam dignitatem vocatos non
 merito suo vel sufficientia, sed ex
 mera gratia & bonitate Domini. Qui
 ita voluit, cui ita placuit, quemad-
 modum & ipse dixit. *Non vos me ele-* *Ioan. 15.*
gistis, sed ego elegi vos. vt nimirum ef-
 ficerentur humiliores, quando vide-
 rent in se nihil esse, vnde tam subli-
 mi officio & statu digni videri pos-
 sint. Deinde speciatim Dominus e-
 legit Apostolos pauperes, vt exuti o-
 mnibus curis & sollicitudinibus tē-
 poralibus, in prædicatione Euange-
 lij essent promptiores, suoque exem-
 plo melius alijs persuadere possent
 paupertatem Euangelicam. Elegit
 quoque simplices & ignorantes, vt
 fructus ab ijs colligendus non attri-
 bueretur magnæ eorum sapientiæ,
 & prudentiæ, sed diuinæ tantum po-
 tentiæ; atque ita mundo innotesce-
 ret, propagationem Euangelij non
 humanum, sed diuinum opus fuisse.
 Denique elegit eos imperfectos &

P

pec.

peccatores, vt quoniam futuri erant pastores vniuersales totius mundi, ex propria fragilitate, quam in se experti essent, & ex misericordia quam a Deo recepissent, discerent, quantum deberent aliorum infirmitatibus compati, quantamque misericordiam erga alios exercere. Tales congruebat esse primos pastores & Doctores generis humani, pauperes, humiles, & mansuetos, & tales etiam pro infinita sua misericordia Dominus nobis dedit.

3. CONSIDERA deinde nomen & numerum huius chori Apostolici, nam vt scriptum est, elegit & voluit eorū esse duodecim & appellari Apostolos, quod nomen significat, missum, vel legatum, & rectè. Hi enim fuerunt illi Legati, & foelices nuntij ab ipso Domino emissi ad annunciandum Euangelium nouum in vniuerso mundo. Voluit deinde esse duodecim, ob magnum mysterium hoc numero comprehensum, continet enim ter quaternarium numerum, & quater ternarium: quare aliud non significatur, quam Apostolos fore primos qui in quatuor mundi partibus prædicaturi & pafacti.

Lut. 6.

refacturi essent sanctissimæ Trinitatis gloriam & fidem, mysterium in illam horam vsque occultum, & à paucis cognitum. Secundò voluit esse duodecim ad complendas veteris legis figuras; in qua sacer hic numerus varijs modis fuit vsurpatus & celebratus. Neque enim aliud duodecim fontes à populo Israel reperti in deserto Helim significarunt, nisi *Exod. 15.* aquas gratiæ Euangelicæ, quibus hi duodecim fontes Apostoli irrigarunt omnes partes terræ. Similiter duodecim lapides pretiosi in Ratio *Exod. 28.* naturali ante summi veteris legis Sacerdotis pectus collocati, non aliud designabant, quàm apostolos duodecim, quos CHRISTVS summus Sacerdos & Pontifex noster ornamenti loco collocavit in sua sacra veste, quæ est, Ecclesia Catholica, in qua hi gloriosissimi sancti virtutū sanctitatisq; exēplo gemmarum pretiosissimarū instar relucet. Sed & duodecim panes propositionis, qui continenter erant in templo in cōspectu domini optimè *Exod. 28.* præfigurabant hos duodecim Apostolos, qui sua doctrina & prædicatione quasi sacris panibus oēs mūdi populos pauerūt. Nec minus in duodecim

*Deut. 27.**3. Reg. 18.**3. Reg. 7.**3. Reg. 10.**Apoc. 21.*

decim lapidibus ex quibus constructum erat Dei altare mysticè præmōstrati sunt duodecim Apostoli, velut illi, ex quibus tanquam viuis lapidibus Dominus suam Ecclesiam fabricauit. Congruentissimè quoque possunt comparari duodecim bubus æreis, sustentantibus magnū illud vas, dictum mare æneum, quod erat in templo, præfigurans baptismum: nā Apostoli primi fuerunt, qui hoc sacramentum in salutem populi fidelis administrarunt. Item duodecim leonibus in throno Regis Salomonis exsculptis, quia non solum suo immenso rugitu instar leonum famelicorum currentes ad prædam salutis animarum totum mūdum cōplerunt, verum etiam magna vi & robore persecutoribus omnibusque fidei hostibus sese opposuerunt. Hi denique sunt duodecim illa pretiosa fundamenta nouæ & sanctæ ciuitatis Hierusalem, quam tanquā sponsam ornatam vidit sanctus Euangelista de cælo descendentem. Nam hi gloriosi principes illi fuere, qui solida sua doctrina, pretiosisque meritis Ecclesiam Dei fundarunt & sustentarunt: lapides verè pretiosi, quia
pretiosa

pretiosa morte pro CHRISTO tolerata tantam gloriam attulerunt CHRISTO, & Ecclesiæ eius splendorem tantum. nec solum fuerunt lapides, sed altissimi montes, & mōtes sancti: supra quos (sicut scriptum est) posita sunt fundamenta Sion ciuitatis Dei. Et rectè vocantur mōtes, quia sancti Apostoli quasi montes primis solis iustitiæ radijs illustrati sunt, & cælestium donorum imbre perfusi. Fælices apostoli, qui confessione sua cælestis patriæ fundarunt mœnia, sanctis moribus erexerunt, exemplis virtutum adornarunt, miraculis dilatarunt, & sanguine proprio dedicarunt.

psal. 86.

4. I A M verò considera dignitatē & excellentiam officij Apostolici. Et primo, quam magna & singularis gratia fuerit, eos ex omnibus totius mundi hominibus seligi, vt in terra familiariter cōuersarentur cum Domino totius orbis, assidere eius mensæ, semper diuinum illum vultum gratia plenum contemplari, salutarem & cælestem eius doctrinam cōtinenter audire, eius admiranda opera oculis vsurpare, esse delectos noui Testamenti ministros, & diu-

P 3.

rorum

norum mysteriorum dispensatores.
 ALTERA dignitas & prærogatiua
 S. Apostolorum fuit, quod essent la-
 pides primi collocati & immediatè
 fundati, super lapide angulari Chri-
 sto IESV supremo sanctæ Ecclesiæ
 fundamento, vt loquitur Apostolus

Eph. 2.

*tam, inquit, non estis ho-
 spites & aduenæ, sed estis ciues sanctorum
 & domestici, Dei superædificati super
 fundamentum Apostolorum & Prophe-
 tarum ipso summo angulari lapide CHRIS-
 TO IESV. Vnde & merito sancti*

Psal. 74.

*Apostoli vocantur Ecclesiæ colu-
 mnæ, de quibus Deus per Prophetam
 dixit, Ego confirmaui columnas eius. Et
 quæ sunt hæ columnæ, nisi, de qui-
 bus sponsa sui sponsi pulchritudi-
 nem describens, dixit. Crura eius co-
 lumne marmoreæ, fundatæ super bases*

Cant. 5.

*aureas. Quod aurum significat cha-
 ritatem, supra quam erant fundati
 sancti Apostoli, sicut Dominus eis
 commendauit dicens. Hæc mando*

Ioan. 15.

*vobis, vt diligatis inuicem. Tertia præ-
 rogatiua Apostolorum est, quod
 antelati sunt, dignioresque facti
 non solum omnibus veteris legis
 Patriarchis & Regibus, verumetiam
 prophetis qui id temporis tantæ san-
 ctita-*

sitate, & miraculis floruerunt. Multo enim maior & vberior gratia cō-
 municata fuit Apostolis quam Prophetis, maiusq; diuinorum my-
 steriorum lumen, vtpote illis, qui di-
 gni æstimati erant, vt reciperent pri-
 mitias Spiritus S. Itaq; magnitudine
 caritatis, donorumq; cælestium abū-
 dātia omnibus veteribus sanctis an-
 tecelluerūt. Deinde Prophetæ aman-
 dati erant ad vnum tantū populum,
 nempe Hebræum; at sancti Apostoli
 nullis præfinitis limitibus tanquam
 Doctores & Pastores vniuersales,
 missi sunt ad oēs populos & nationes
 mundi. Præterea salutem, quam
 Prophetæ multo ante prænuncia-
 rant, & salutare illud tantoperè desi-
 deratum quod illi à lōgè salutarant,
 Apostoli proprijs oculis coram vi-
 derunt, auribus audierunt, & mani-
 bus contigerunt. Vnde & verius quā
 prophetæ dicere potuerunt. *Quod fuit* 1. Ioan. 1.

*ab initio quod audiuimus, quod vidimus
 oculis nostris, quod perspeximus, & ma-
 num nostræ contrectauerunt de verbo vitæ
 annunciamus vobis.* Denique Prophe-
 tæ tantum præpararunt materiam
 fabricādæ nouæ Ecclesiæ: sed Apo-
 stoli opere compleverunt, & initium

342 DISCVRSVS DE
fabricæ dederunt, sicut & legimus
Dauidem regem omnem materiam
pro ædificio templi parasse, sed Salo-
monem iactis fundamentis totum
ædificium absoluisse.

5. POTEST quoque eminentia
& dignitas Apostolorum colligi, ex
varijs nominibus quibus in scriptu-
ra appellantur, & ex varijs rebus qui-
bus præfigurantur. Ac primo quidē
vocantur Principes, de quibus dixit
Psal. 44. *Propheta, Constitues eos Principes super
totam terram:* eo quod fuerint prima
capita & gubernatores Ecclesiæ, ac
velut populi fidelis duces in omnib⁹
mundi partibus. Deinde vocantur &
sunt populi Pastores & Doctores, qui-
bus Dominus imprimis pascendi, in-
struendiq; gregis sui curam commi-
sit, quos & ante Deus per prophetam
Hier. 3. *promiserat: Dabo, inquit, vobis Pa-
stores iuxta cor meum, & pascent vos sci-
entia & doctrina.* Atque id Dominus
ipse mandauit Apostolis, quando
post resurrectionem apparens eis di-
Matt. 28. *xit. Euntes docete omnes gentes, baptizan-
tes eos in nomine Patris & filij & Spiri-
tus sancti, docentes seruare omnia, que
precepi vobis. Sunt quoque Apostoli
vocati Dij, iuxta illud psalmi. Dij
fortes.*

fortes terra vehementer eleuati sunt. id- Psal. 46.

que ob miraculorum, aliorumque operum admirandorum excellentiam quæ Dominus per illos patrauit.

Qua de causa & Moyses Deus Pharaonis nominatus est. Omnibus autem honoris titulis & elogijs emittit, quod ab ipso filio Dei vocati sint amici: nam Apostolis ceu fidelissimis amicis omnia Patris sui arcana patefecit, diuinorumque mysteriorum participes reddidit, dicens ad illos.

Iam non dicam vos seruos, quia seruus nescit quid faciat Dominus eius, sed dixi amicos, quia omnia *Ioan. 15.*

quæcunque audiui à Patre meo nota feci vobis. Imò, post gloriosam resurrectionem suam, cum mandaret

MARIAE, vt Petro cæterisque Apostolis bonum hunc nuncium afferrent, appellauit eos fratres. Quæ *Ioan. 20.*

verò maior excogitari potest in terra dignitas quam hominem mortalem fieri amicum intimum & secretarium, non regis alicuius aut Imperatoris terreni: sed ipsius Dei, Regis & Domini cæli & terræ? Ad hæc ex rebus quibus Apostoli sunt assimilati, colligi potest singularis eorum dignitas, & primo sunt assimilati cælis,

Psal. 18.

de quibus Propheta. *Calienarrant gloriam Dei.* Verè cæli, in quibus CHRIS-
TVS habitat, quorum verbis tonat,
miraculisq; & alijs signis admirabi-
libus fulgurat. Imò in eum modum
per eorum os intonuit, vt eorum so-
nitu tremefecerit totam terram. De-

Isa. 60.

inde comparantur nubibus volanti-
bus, tum ob celeritatem qua percur-
rerunt totum mundum, tum quia in-
star fecundarum nubium doctri-
næ suæ imbre totum mundum ir-
rigarunt. Tertio assimilantur palmi-
tibus vitis ob magnam coniunctio-
nem, quam habuerunt, cum vera

Iohan. 15.

vite CHRISTO Domino no-
stro, sicut ipse dixit illis. *Ego sum vi-
tis, & vos palmites.* Fœlices palmites,
qui virtute cælestis vitis à qua pro-
ducti estis, attulistis mundo vinum
nouum gratiæ Euangelicæ, quod le-
tificat corda, & animas diuino amo-
re inebriat. Quarto sunt comparati
agnis, sicut Dominus ad illos dixit.

Luc. 10.

Ego mitto vos sicut agnos inter lupos. A-
gni fuerunt ob innocentiam, humi-
litem & mansuetudinem, atque et-
iam ob utilitatē, quam sua doctrina
& exēplo attulerunt mundo. Quinto
fuerunt à Domino vocati lux mūdi:

Matt. 5.

illi

illi enim sunt lucernæ illæ ardentes
 impositæ Ecclesiæ candelabro ad
 præbendam lucem omnibus domū
 Dei incolentibus. Atq; etiam fuerūt
 illi, qui doctrinæ suæ luce infidelita-
 tis & ignorantia tenebras è mundo
 exterminarunt. Sunt item appellati
 sal terræ, quia sapientiæ eorum sale
 conditus est insipidus hominum
 terrenorū gustatus, vt inciperent de-
 gustare saporem & suauitatem rerū
 cælestium Deinde sicut sal à putrefa-
 ctione præseruat carnes, & vulnera
 consolidat, sic hoc sal apostolicū va-
 luit ad sanāda vulnera nostra, seruā-
 dasq; animas à corruptione peccati.

6. CONSIDERA deinceps ma-
 gnā & multiplicem officij Aposto-
 lici potestatem. Quarum prima &
 princeps est, quando CHRISTVS in
 extrema cœna ordinauit eos in sa-
 cerdotes, ineffabilemq; illam super
 Angelos potestatem dedit consecrā-
 di & offerendi in sacrificium verū,
 sanctissimū corpus suū & sanguinē
 in remissionem peccatorum nostro-
 rum Præterea post resurrectionē suā
 dedit illis etiam potestatem in cor-
 pus suum mysticū, nempe absoluen-
 di homines à peccatis, tradens eis

346. DISCVRSVS DE
claves cæli, vt eos p arbitrio suo clau-
dere & aperire possent. Verè potestas
admiranda & diuina, qua illis con-
cessum est homines reconciliare cū
Deo, gratiam Spiritus sancti confer-
re, reddereque animas maculis pec-
catorum immundas, puriores luci-
dioresque stellis, ac deniq; peccato-
ribus patefacere cæli portas, eosque
facere angelorum, aliorumq; ipsius
cæli ciuium consortes. Vide quanta
fuerit bonitas & clemētia CHRISTI
D. N. largiri hominibus in terra de-
gentibus claves cæli: quanta rursus
eiusdē benignitas: nam cum propriū
sit solius Dei, dimittēre peccata, nihil
aliud fuit cōmunicare hanc potesta-
tem Apostolis, quam facere eos tan-
tum non Deos in terra. ALTERA
potestas quam Dominus illis attri-
buit fuit illa iurisdictio & auctoritas
Ecclesiam, quam suo sanguine ac-
quisierat, regendi & gubernandi.
licet hæc potestas, sicut & præcedēs,
fuerit principaliter concessa Petro,
tanquam capiti & Principi Aposto-
lorū, totiusq; Ecclesiæ: illi enim par-
ticularim Dominus suas oues com-
mendauit, quando ei dixit. *Pasce oues
meas, & dabo tibi claves regni cælorum.*

Quam

Quam potestatem nō recepit ille pro-
 fe solo, sed etiam pro omnibus suis
 successoribus ad populi fidelis salu-
 tem. Tertia potestas Apostolica fuit,
 prædicare & docere nouam legē gra-
 tię omnes gentes, scribēdo eam non
 in tabulis lapideis, (sicut scripta fuit
 lex timoris data à Deo per Moysen)
 sed in tabulis cordis carnalibus, tan-
 quam legem amoris. Quam potesta-
 tem illis dedit Dominus, quando ad
 prædicandum dimissis, dixit, *Ite, do-
 cete oēs gentes.* Quarta potestas Apo-
 stolorum fuit, posse scribere & edere
 Scripturas Canonicas, tum quia Spi-
 ritus sanctus per eorū ora loqueba-
 tur, tum quia à summo legislatore
CHRISTO instituti & informati
 fuerunt de omnib. sanctę fidei my-
 sterijs. Quinta & vltima potestas eis à
 Domino collata, fuit virtus miracu-
 lorum. Conuenientissimum enim e-
 rat, vt qui doctrinā tam sublimem &
 inauditam diuulgabant, eius verita-
 tem admirandis operibus confirma-
 rent, vt excitando mortuos, illumi-
 nando cæcos, surdis auditum resti-
 tuendo, demones expellendo, & om-
 ni genere morborum homines libe-
 rando. In summa, habuere Apostoli

potestatem supra naturā, ad eam curandam: supra elemēta, ad mutanda, supra demones, ad eos eiciendos, super animas humanas, ad liberandas eas à peccatis, & deniq; supra mortē, in alijs, vt eam fugiant, in seipsis, vt contemnant: nā eadē constantia qua disseminarūt & defenderunt fidem, eadem etiam tandem sanguinem & propriam vitam profuderunt.

7. CONSIDERA deinde fructū à gloriosis his sanctis mundo allatum, verbis illis à CHRISTO indicatum. *Ego elegi vos, vt eatis, & fructū offeratis, & fructus vester maneat.* Verè autem magnus & admirandus fuit fructus ab his duodecim factus, tum quod Euangelio Christi totū orbem terrarum complerint, tum quod tantas, tamq; graues difficultates & impedimenta superarint, quæ opera demonis, ministrorumq; eius in omnibus mundi partibus se obiciebant. Falsorum Deorū cultum exciderunt, mendacia oraculorū ora clauserunt, radices peccatorum euulserunt, igneque diuino, quo ipsi ardebant, totam huius mundi syluam accenderunt, feruoreq; spiritus, lumine & splendore veritatis cōplerunt. Quare quicquid
hodie

Joan. 15.

hodie boni cernitur in Ecclesia Dei,
 id omne laborib orationibusq; ho-
 rum gloriosorum Apostolorum ac-
 ceptū ferri debet, salusq; omnis, quā
 inde ab illis temporibus expertū est *Gene. 2.*
 humanum genus, eorum beneficio
 procurata est. Hi fuere quatuor illi
 fontes, per quos aqua gratiæ doctri-
 nāq; Euangelicę ex paradiso illo ter-
 restri deriuata est, imò cęlestis Chri-
 stus IESVS Dominus noster, qui ir-
 rigauit oēs partes mundi. Ab his glo-
 riosis principibus & Dei amicis pro-
 manauit constantia Martyrū, iustitia
 Confessorum, prudētia & zelus Do-
 ctorum, Sacerdotum sanctitas, Vitæ
 monasticę rigor, & Virginū puritas.
 Vnde meritò sanctus Propheta, velut
 admirās copiosum fructū, quem no-
 ui hi operarijerant Ecclesię impor-
 taturi, dixit. *Nimis honorati sunt amici* *Psal. 138.*
tui Deus, nimis confortatus est principatus
eorum. Et quid aliud fuit huius exigui *Matt. 13.*
 Apostolorum chori prædicatio, nisi
 granum sinapis, quod Dominus di-
 xit esse quidem omniū minimū, sed
 in terrā proiectum, in tantā pullulat
 magnitudinem, vt nō solum alias su-
 peret plantas, sed etiam in solidā ar-
 borem excresecat, in cuius ramis. aues
 cęli

50 DISCVRSVS DE

cæli colligantur, & habitationem capi-
pian. Pusillus certe grex, vt illis Do-
minus dicebat, fuere S. Apostoli, sed
tanta fuit vis spiritus in animis eorū,
qui per os se prodebat, vt exiguū fi-
dei semon, quod in cordibus homi-
num illi plantarunt eousq; creuerit,
vt celsissime, amplissimæque arboris
instar, vt dixit Propheta, implevit to-
tam terram, vmbraq; sua contexerit
montes, & ramos suos à mari ad ma-
re extenderit. Sic prorsus, vt nunc in
toto vniuerso in ramis, & sub vmbra
huius fælucis arboris, nempe doctri-
næ Euangelicæ & Apostolicæ omnes
fidelium animæ vberissima pascua,
summā pacem, & securam quietem
inueniāt. Si ergo hi gloriosi Aposto-
li, dum adhuc essent in terris, nō sua
sed Christi virtute tam fuerunt po-
tentes; quid nō poterunt modo, cum
viuunt cum CHRISTO ipso in eter-
na fælucitate? Et si dum essent in vita
mortali videbantur habere vitæ &
mortis imperium, quia vno eorum
verbo & viui moriebātur, & mortui
ad vitam excitabātur: quantam ergo
cogitandum est nunc eorum esse po-
tentiam, cum ad tantam gloriā eue-
cti sunt in cælo? Quare merito gaudet
& c.

Psal. 79.

Acto. 5.

& exultat Ecclesia sancta, quod beneficio sponsi sui Christi meruerit opera & studio tam potentiū Principum defendi & custodiri, à talibus Doctoribus erudiri, & clarissimorum horū Luminum splendore illustrari. Ita plane, vt inter omnium errorū tenebras & hominum peruersorum flagitia amplius halucinari nō possit: sed nec tempestates vllas mūdi, nec hostium insultus, nec impugnatorū fraudes, ac denique nec ipsas inferorum portas pertimescere debeat: quæ portæ *Matt. 16.* (vti promisit Dominus) nunquam contra eam sunt præualituræ.

8. CONSIDERA, quod si tam sublimis & excellens sit Apostolici muneris status, tamque eximius fructus ex eo in toto orbe consecutus, quam magnū & copiosum suorum laborum præmium à Domino in cælo obtinuerint. Multa certe præmia CHRISTVS D.N. Apostolis suis partim dedit, partim promisit: speciatim quatuor; duo in hac vita, & duo in altera. Primum eorum quæ in hac vita dedit, fuit Pax cōscientiæ, & cordis gaudium: pax, inquā, quæ exuperat omnem sensum, quā Dominus, ex hoc mūdo ad Patrem migraturus.

Ioan. 14.

turus eis reliquit, dicens, *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* Similiter de gaudio locutus est idē Dominus, quando discipulos ob discessum suum mēstos, his verbis solatus est. *Iterū videbo vos, & gaudebit cor vestrū,*

Ioan. 16.

& gaudiū vestrū nemo tollet à vobis. Hęc pax & hoc gaudiū est illud centuplū, quod Dominus in hac vita largitur ijs, qui propter ipsum renunciant sæculo, & omnibus pompis eius, ingrediunturque viam crucis. Qua de re loquebatur, cum dixit ad Apostolos.

Marc. 10.

Nemo est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios, aut agros propter me, qui non accipiet centies tantum, nunc in tēpore hoc, & in sæculo futuro vitam aternā. Etenim pax & consolatio sequentium Christum tanta est, vt hominē inducas in contemptum omniū rerum creaturarum, longissimeq; superet oēm pacē & consolationem, quæ haberi in hac vita possit. Secundum præmium corū in hac vita, fuere persecutiōes, carceres, flagella, exilia, cruces, & denique mors gloriosa pro CHRISTO tolerata. Hoc est præmiū, quod Dominus solet dare ijs in hoc mūdo, quos pro suis amicis habet & ardentius amat:

nam

nam nulla re homines magis cōformari, similioreſq; reddi Christo poſſunt, q̄ ſi pro CHRISTO ipſo patiātur, pro illo exponant vitam ſuā, qui ſuā expoſuit pro noſtra. Hoc eſt præmiū illud, quod nomine calicis Dominus promiſit in perſona Iacobi & Ioānis omnibus ſuis diſcipulis, quādo illis dixit, *Calicem quidem meum bibetis.* Calix hominibus mundanis & carnalib. amarus & ingratus, at ſeruis CHRISTI admodū ſuauiſ & gratus. Nec ſecus eſſe poteſt, quia calix eſt Chriſti, qui eſt fons omniſ ſuauiſ: & eſt calix, è quo CHRISTVS bibens omnē inde diuinis labris ſuis amaritudinē ad ſe attraxit, pro nobis autem omnem ſuā dulcedinem in illū depoſuit: ſic vt non ſolum homines gr̄ate grandes, ſed pueri quoque, & tenellę virgines magno deſiderio ad hūc calicem deguſtandum currant. Quare nec mirum eſt, Apoſtoloſ (vti ſcriptum eſt) iuiſſe gaudentes à conſpectu concilij, quoniam digni habiti ſunt pro nomine IESV contumeliā pati. Similiter Apoſtol. ſcribēs ad Philippēſes eos hortabatur, vt nō modo gauderent, ſed etiā gloriarentur in ſuis perſecutionib⁹, dicēs. *quia*

Matt. 20.

Acto. 5.

xobis

Phil. 1.

vobis donatū est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiā ut pro illo patiamini. Præmium verò magnū, præmiū pretiosum & optabile. Sicut enim Christus Dominus noster nihil ardētius amavit, maioriq; desiderio quæsiuit & expectavit, quā mortē crucis, ita magno & singulari beneficio afficere dicitur quos amat, quando eos suæ crucis participes reddit.

9. DEINDE ultra præmia iam dicta à Domino in hac vita Apostolis data, considera, quam ingens eorum remuneratio & merces fuerit in altera vita, eaq; duplex. Prior à Domino expressa est, quando Petrus percunctatus ab eo est, ecquid præmij relinqueretur ijs qui omnia reliquissent, ipsumq; secuti essent. Respondit enim his verbis. *Amen dico vobis, quod vos qui secuti estis me, in regeneratione cū sederit filius hominis in sede Maiestatis sue, sedebitis & vos super sedes duodecim iudicantes duodecim trib. Israel. Grandis verè dignitas in amplissimo honoratissimoq; illo cōcilio, velut primos Senatores & Principes summi & vniuersalis Iudicis cæli & terræ in totius mundi conspectu sedere. De his locutus est Propheta, cū dixit,*

De

Matt. 19.

Dominus ad iudicandum veniet cum seni-
 bus populi sui & principibus eius. Quid
 autem aliud designant istæ sedes, in
 quibus Dominus ait illos secum cõ-
 fessuros, nisi ingentem securitatem,
 præminentiã & dignitatem, quam
 illi præ alijs, velut ipsius Iudicis ami-
 ci & domestici cõsecuturi sunt? O fæ-
 lix paupertas eorum, qui omnia reli-
 querunt ad sequendum Christum,
 quæ in horribili illo elementorum
 fragore, in tremẽdo illo meritorum
 nostrorum exanime, & tam ancipiti
 iudicio reddet omnino securos, imò
 in seuerissimi iudicis præsentia glo-
 riosos, quippe coram quo, non tan-
 quam eius amici & socij compare-
 bunt. O admirabilis mutatio dextere
 excelsi. Qui, dum adhuc in terra de-
 gerent erant fex & peripsema mun-
 di, pauperes, angustiati, afflicti, & cõ-
 tempti instar ouium ad mortem de-
 stinatorum, illo die ad tantam eue-
 hentur gloriam, vt dicantur Iudices
 mundi. Iudices non hominum solũ,
 sed, vt dicit Apostolus, etiam Ange-
 lorum. atque hoc erit præmium solis
 Apostolis super alios omnes à Do-
 mino concedendum. nam admo-
 dum cõgruens erat, eos, qui tam fide-
 les

les fuerant socij Saluatoris in suis persecutionibus, tentationibus, & laboribus vsq; ad crucem, socios quoque eius fieri in exaltatione & gloria, quando veniet cum Maiestate ad iudicandum & vindicandum eos oēs, qui ipsum negarint & persecuti fuerint. Alterum præmium ab eodē Domino Apostolis promissū fuit, quando post extremam cænam ad mortē iturus dixit, *Vos estis, qui permanistis mecum in tentationibus meis; & ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum, vt edatis & bibatis super mensam meam in regno meo.* O inæstimabile præmium, tam exigui & breuis seruitij CHRISTO ab Apostolis præstiti, fieri vna cum illo amplissimi regni cohæredes, assidere cum angelis instar filiorum illius mensæ, manū in eādē lancem cum filij Dei mittere, & Deum ipsum in cibum sumere. O beata cōpensatio, quia pro pane doloris, & amaro calice lachrymarum, quem Apostoli sumpserunt in hoc seculo cum Christo, iam in cælesti æternoque conuiuio lautissimo illo pane vitæ exsaturantur, & immensarum eius deliciarum & voluptatum torrente inebriantur.

LUC. 22.

10. CON.

10. CONSIDERA deniq; licet promissio hæc, de adeunda possessione regni sui, & sessione ad mensam in cælo à CHRISTO Apostolis facta, sit præmium omnibus electis commune, omnes enim sunt filij Dei, & hæredes eius Regni, ac CHRISTI cohæredes: omnes quoque sunt cælestis conuiuij participes, tamen quia, vt loquitur Apostolus agens de beatorum gloria, *Stella differt à stella in claritate*, Apostoli sancti ad gradum, regni illius fællicissimi singularem, longeque alijs excelsiorem prouehentur & corona magis gloriosa coronabuntur. Nam sicut in Ecclesia militante, vt eius lapides, primum tenuere locum, vt idem testatur Apostolus, *Posuit, inquit, DEVS in Ecclesia, primum Apostolos, & cetera etiam in triumphante clarius, velut splendidiore stellæ relucebunt, & mensæ regis cælestis accumbent tanquam primi cælestis aulæ Principes, & filij eius primogeniti vnice dilecti.* O fællicissimi Apostoli! iam finis est laborum vestrorum, iam tribulationum vestrarum hyems transijt, & persecutionum æstus, iam cæperunt flores
appa

1. Cor. 13.

1. Cor. 12.

apparere: quia tam nunc cum Christo regnatis, iam mensæ eius accumbitis, in qua plenè & abundanter famem & sitim expletis. Quod, si dum adhuc essetis in hoc mundo, Dominus oculos vestros appellauit beatos, quod eum conspicerent, quæ rot Reges & Prophetæ desiderarant videre, quanto beatiore nunc estis in cælo, vbi videtis & auditis, quæ nullus oculus vidit, nec auris audiuit, nec ullus intellectus humanus vel angelicus comprehendere potuit, sed solus Dominus pro ijs qui ex corde Deum diligunt coluntque. Quare nunc B. Apostoli, potiori iure quam olim potestis cum B. Petro exclamare, *Bonum est nos hic esse*, quia non iam amplius cernitis in terra vultum Magistri vestri mortalem trāsfiguratum, sed clarè videtis in cælo vultum gloriosum eiusdē Domini iam immortalē. Videtis non in monte Tabor, sed vt loquitur Propheta, in monte sancto Sion illum magnum Deum omnium Deorum.

COLLOQVIUM.

QUAM magna est, dulcissime Domine tuæ charitatis & misericordiæ abundantia, quod satis non
sue.

Matt. 13.

Esa. 64.

2 Cor. 2.

Matt. 15.

Psal. 83.

fuerit tibi humano generi dedisse inexplicabile illud donum, nempe te ipsum in Saluatorem & Magistrū nostrum, sed etiam Ecclesiæ tuæ pro gubernatione & instructione prospicere volueris Sanctos Apostolos, vt illi essent quasi lux mundi, & Sal terræ. Optimè cognouisti benedictē IESV, vt sapientissimus, clementissimusque Medicus nostræ imbecillis naturæ conditionem: nam prouidēs peccatores ob suam impuritatem nō ausuros se adiungere ad te purissimū fontem, & Deum infinitæ Maiestatis, procurare voluisti Pastores, homines nostri similes, vt maiori fiducia & securitate ad eos cōfugeremus, partim vt sancta eorum institutione purgaremur & in viam salutis dirigeremur; partim vt eorum intercessione gratiam apud tuam Maiestatem, inueniremus, ac peccatorū nostrorum remissionem, sicut eam inuenit mulier Cananæa. Obsecro te igitur per tantam bonitatem tuam, eorumque gloriosa merita, mihi vt gratiam impertiri velis, veritatis notitiam (quam mihi beneficio gloriosorum istorum Apostolorum communicare dignatus es) semper & in-

Q

uiu.

360 DISCVRSVS DE
uiolabiliter in corde retinendi, ore
vsque ad mortem intrepidè cōfitem-
di, & opere quoque perfectè præstan-
di & explendi: vt extremo illo die,
cum ad iudicandum veneris, illique
velut iudices mundi tibi affederint,
non eorum sententia à tua Maiestate
reijciar, sed potius gratiosè absoluar,
atque vna cum illis, alijsque omni-
bus sanctis cælesti præmio dignus
pronuncier.

DOCUMENTA.

1. **S**CRIPtum est, à Domino primò e-
lectos Apostolos, deinde verò septua-
ginta duos discipulos, quos misit ad præ-
dicandum, & opem ferendam illi populo.
Neque legimus quenquam illorū ante vo-
cationem se ad obeundum hoc munus ob-
tulisse: imò quendam se vltro offerentem
Mat. 8. & dicentem, Sequar te, quocunq; ieris,
repudiauit. Vnde discimus, neminē, quan-
tum idoneum se reputet, debere se offer-
re, vel ingerere ad functionem docendi vel
gubernandi alios: sed debere potius expe-
ctare, donec ab ijs, qui vices CHRISTI
gerunt, vocetur & eligatur; ne dum falso
pietatis zelo querit lucrifacere animas al-
iorum, perdat suam.

2. Do.

COMMUNI SS. 61

2. Dominus vocavit Apostolos in medio suarum occupationum, alios dum piscarentur, alios dum negotijs temporalibus vacarent, eare indicans, suum seruitium omnibus huius vite occupationibus merito preferendum. Quare magnam timēdi causam habent, qui dum sentiunt se à CHRISTO vocari, eum ob commodum aliquod, vel respectum humanum sequi negligunt: quo enim maior est hæc eorum ingratitude, hoc maius damnum. durioresque pœnam deinde sunt relaturi.

3. CHRISTVS voluit Apostolos tantum esse numero duodecim, vt insinuaret, quē admodum hic numerus compositus est ex duobus numeris, denario & binario, sic Apostolos, eorumque successores, qui sunt Ecclesie Pastores & Prælati, debere præ omnibus alijs obsequi decem mandatis sue sanctæ legis, & duob. charitatis, que sunt: Diligere Deum super omnia, & proximum sicut seipsum.

4. Dominus idcirco tam paucos discipulos ad opem ferendā toti mūdo elegit, vt indicaret, licet reuera deberent esse multi Prædicatores & Pastores Ecclesie, tamen semper fore paucos veros operarios, multos autem mercenarios. Semper enim pauci sunt, qui quarunt onus & laborem, plurimi verò qui s. Etantur otium, & honores

aucupantur. Pauci, qui quærent prodesse alijs & lucrifacere animas; multi contra, qui quærent alijs dominari, & lucris inbiant temporalibus. Quare rectè dixit **CHRISTVS** discipulis, Dominum rogarent vt mitteret operarios in messem suam, non quod deessent, aut inopia operariorum idoneorum laboraret, sed quod deessent boni & vtilis operarij, qui semper sunt pauci.

I. Cor. 4.

5. **CHRISTVS** vt Apostolos suos extolleret super omnes veteris & noui testamenti sanctos, voluit eos in hac vita omnium hominum esse abiectissimos & contemptissimos, sicut Apostolus Paulus ad Corinthios scribens, de se, alijsque Apostolis loquitur. Puto, inquit, quod Deus nos Apostolos nouissimos ostendit, tanquã morti destinatos, nos stulti propter Christum, &c. Atque eandem normam Dominus cum omnibus alijs suis amicis tenuit, nempe humiliã illos, quos amat. Quare magnã causam timendi habent, qui semper ad altiora tendunt, & super alios honorari cupiunt, ne tandẽ ad infimũ locum detrudantur: & qui nunc primas sedes occupare conantur, cum pudore & rubore tandem cogantur occupare extremas.

6. Non legimus Apostolos à Spiritu sancto in remotissimas regiones inter barba-

ras gentes amandares, secum tulisse vltimum com meatum pro sua sustentatione: imò à Domino vetitum illis fuit, ne secum ferrent vel pecuniam, vel peram, vel duas tunicas, vel baculum, vt serui Dei intelligant (speciatim qui officio funguntur iu uandi alios) primo, non debere eos, pro se minimum esse sollicitos in reb. ad corpus pertinentibus, sed solatium suum quarere in Deo, cuius causa laborant, certo confisi, illi necessaria omnia illis prouidurum, secundum illa verba ab ipso Domino ad eosdem Apostolos dicta. Nolite solliciti esse, dicentes, quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur: *Matt. 6.* Quærite primū regnum Dei & iustitiam eius, & hæc omnia adicientur vobis. Secundò in ijs quæ ad alios pertinēt, mandauit Dominus, ne gestarent baculum, vt intelligant eius serui, non seuerè & imperiose aduersus alios agendum esse, sed magna cum benignitate & mansuetudine tractandos.

7. Dominus primum dixit ad Apostolos, se non esse electum ab ipsis, ipsos autem electos à se: deinde subiunxit, vt irent, & reportarent fructum fructumq; ipsorum permansurum. quicquid aut peterent Patrem in nomine suo, id consecuturos. Quo significatur primò, eos quibus incumbit cura in-

uandarum animarum, non posse sperare aliquem suorum laborum fructum, nisi à Deo electi, & à Spiritu sancto missi fuerint, per eos qui locum CHRISTI tenent; & quamuis existiment se facere aliquem fructum, is tamen constans & stabilis esse non potest. Deinde, etiamsi electi essent à CHRISTO, non debent tamen fructum quem colligunt suæ attribuere doctrinae, sed virtuti & gratiæ Patris celestis, à quo, si in precibus eius opem implerent omnis eorum sufficientia proficiscitur, sicut dicit Apostolus. Omnis sufficientia nostra ex Deo est. Idque, ut conseruentur in humilitate, & non eueniat illis,

2. Cor. 2.

1. Cor. 9.

Ioan. 15.

quod idem Apostolus monet, ne dum alijs predicant, ipsi à Deo reprobentur.

8. Dixit CHRISTVS ad Apostolos. Si de mundo essetis, mundus quod suum est diligeret, sed quia de mundo non estis, ego elegi vos de mundo propterea vos odit mundus. Ex his Saluatoris nostri verbis quilibet intelligere potest, Deinde an mundi partes sequatur. Nam si, quia conatur vitam instituere piam & sanctam, mundi legibus contrariam affigitur, persecutiones patitur contemnitur, omniaque infelicissime cedunt, signum est eum exorsum mundo, ac proinde electum à CHRISTO, qui verissime dicit, illos non esse

de

de mundo, cum sint potius de caelo supra mundum. Contra verò si ille, quia conatur amicitiam cum mundo colere, amatur & honoratur ab omnibus, prosperrimeque omnia illi cedunt, signum est illum diligere à mundo, ac proinde non parum dubitare debet, cum stet à partibus CHRISTI, & sit in numero à CHRISTO electorum.

9. Consulebat Dominus Apostolis suis, *Matt. 10.* ut essent in conuersatione cum hominibus, simplices sicut columbae, & prudentes sicut serpentes. Columba habet hanc proprietatem. Caret felle & malitia; si pelitur, semper redit, si pulli ei tollantur, gignit alios in eodem etiam nido. Prudentia verò serpentis in eo, quod pro defensione capitis, periculo exponat totum corpus. Talis quoque esse debet verus CHRISTI seruus, & primò imitari simplicitatem columbae, cogitando bene de omnibus, in bonam partem interpretari quicquid illi dictum factumue fuerit, benefacere male agentibus, nunquam cessare à beneficijs in proximos conferendis, etiam si ingrati sint, & maledictis ab eis afficiantur. Secundò, ut ubi videt periclitari honorem & gloriam CHRISTI capitis nostri, vel animae suae salutem, quae est prin-

366 DISCVRSVS DE
*vipalis hominis pars, imitandam sibi sciat
serpentis prudentiam, & exponendas non
solum facultates, aliaque bona tempora-
lia, verum etiam vitam, si opus sit, pro-
prium, ad tuendum diuinum honorem, &
anime salutem.*

DE COMMUNI
S AN C T O
R V M M A R T Y -

R V M.

DISCVRSVS II.
EVANGELIVM.

*Matt. 24.
Mar. 13.
Luc. 21.*

VIDETE vosmetipsos, nam
ante omnia iniicient vobis
manus suas, & persequetur
tradentes in Synagogas, & custo-
dias, trahentes ad reges & praesi-
des, propter nomen meum. Con-
tingent aut vobis in testimoniū
illis. Et quando duxerint vos tra-
dentes, ponite in cordib. vestris,
nō premeditari quemadmodū re-
spon-